

BION w towarzystwach funduszy inwestycyjnych (TFI)

– mapa klas ryzyka i ich definicje

Ryzyko kredytowe można zdefiniować jako ryzyko nieoczekiwanego niewykonania zobowiązania przez kontrahenta lub pogorszenia się zdolności kredytowej zagrażającej wykonaniu takiego zobowiązania.

W ramach ryzyka kredytowego można wyróżnić następujące rodzaje ryzyka:

Ryzyko kontrahenta – ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta związane z każdą transakcją, w której wierzycielem jest TFI.

Ryzyko koncentracji – ryzyko pogorszenia się zdolności kredytowej zagrażającej wykonaniu zobowiązania w wyniku uzależnienia się (braku dywersyfikacji) lub nadmiernej ekspozycji wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych.

Ryzyko inwestycji w podmioty zależne – ryzyko utraty wartości zaangażowania kapitałowego i straty z tytułu zobowiązania wsparcia podmiotu zależnego związane z inwestycjami w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współkontrolowanych.

Ryzyko rynkowe można zdefiniować jako ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmienność parametrów rynkowych (cen na rynku).

W ramach ryzyka rynkowego można wyróżnić następujące rodzaje ryzyka:

Ryzyko stóp procentowych – ryzyko na jakie narażony jest wynik finansowy lub kapitały własne TFI z powodu zmian stóp procentowych.

Ryzyko cen aktywów kapitałowych – możliwość poniesienia strat na skutek zmiany ceny poszczególnych aktywów kapitałowych (akcje, obligacje, udziały w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, certyfikaty inwestycyjne i jednostki uczestnictwa).

Ryzyko szczególne cen instrumentów dłużnych - oznacza możliwość poniesienia strat na skutek zmiany rentowności do wykupu lub zmiany ceny instrumentu dłużnego.

Ryzyko kursowe – oznacza możliwość poniesienia strat na skutek zmiany kursów walutowych.

Ryzyko płynności można zdefiniować jako ryzyko nie wywiązania się z bieżących zobowiązań w wyniku niedopasowania przepływów finansowych.

W ramach ryzyka płynności można wyróżnić następujące rodzaje ryzyka:

Ryzyko niedopasowania aktywów i pasywów – ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań wynikające z rozbieżności w wysokości i czasie przepływów finansowych wynikających z zapadalności aktywów i wymagalności zobowiązań, w szczególności:

- *niemożność upłynnienia* przez TFI lokat i innych aktywów w celu uregulowania swoich zobowiązań w momencie, gdy stają się one wymagalne,
- *brak instrumentów dostępnych do sprzedaży* w sytuacji zwiększonych zobowiązań,
- *ryzyko koncentracji* – ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na uzależnienie się (brak dywersyfikacji) lub nadmierną ekspozycję wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych – ryzyko koncentracji jest analizowane w ramach ryzyka kredytowego,
- *ryzyko rozliczenia* – ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na ograniczenia w transferze środków finansowych,
- *ryzyko opcji* – ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na prawo kontrahenta do zmiany wysokości i terminów przepływów pieniężnych.

Ryzyko operacyjne – ryzyko wystąpienia straty związane z niedostateczną efektywnością działań ludzi, systemów, warunków zewnętrznych oraz procesów zachodzących w podmiocie /również przy ich wdrażaniu/.

Ryzyko technologiczne i techniczne – ryzyko zakłóceń działalności podmiotu wskutek zaburzeń pracy systemów teleinformatycznych i informacyjnych.

Ryzyko outsourcingu – ryzyko negatywnego wpływu ze strony podmiotu zewnętrznego na ciągłość, integralność lub jakość funkcjonowania podmiotu, jego majątku lub pracowników.

Ryzyka nadużyć/defraudacji – ryzyko związane ze świadomym działaniem na szkodę podmiotu przez jego pracowników lub osoby trzecie.

Ryzyko bezpieczeństwa – ryzyko zakłócenia funkcjonowania podmiotu lub strat finansowych w wyniku niedostatecznej ochrony jego zasobów i informacji.

Ryzyko zdarzeń zewnętrznych (ciągłości działania) – ryzyko braku możliwości prowadzenia działalności przez podmiot lub poniesienia strat w wyniku zdarzeń nadzwyczajnych takich jak trzęsienia ziemi, pożary, powódzie, akty terroru, brak dostępu do siedziby (miejsca prowadzenia działalności) lub mediów.

Pozostałe obszary mogą być uwzględniane przy ocenie ryzyka operacyjnego lub umieszczone w innych kategoriach ryzyka:

Ryzyko prawne – ryzyko poniesienia strat na skutek błędnego lub zbyt późnego opracowania lub uchwalenia regulacji, ich niestabilności, zmian w orzecznictwie, błędnego ukształtowania stosunków prawnych, jakości dokumentacji formalno–prawnej czy niekorzystnych rozstrzygnięć sądów lub innych organów w sprawach spornych prowadzonych z innymi podmiotami.

Ryzyko podatkowe i rachunkowe – ryzyko negatywnych skutków ekonomicznych dla podmiotu z powodu niewłaściwej (nieprawidłowej) ewidencji rachunkowej, sprawozdawczości, błędnego wyznaczenia zobowiązań podatkowych podmiotu lub ich nieterminowej zapłaty.

Pozostałe rodzaje ryzyka, w tym ryzyka specyficzne i trudnomierzalne związane również z funduszami inwestycyjnymi zarządzanymi przez TFI oraz ryzyko strategiczne.

Ryzyko utraty reputacji – ryzyko związane z negatywnym odbiorem wizerunku podmiotu przez klientów, kontrahentów, inwestorów, akcjonariuszy, nadzorców, regulatorów oraz opinię publiczną.

Ryzyko produktu (skarg i roszczeń klientów) - ryzyko związane z roszczeniami klientów w stosunku do towarzystwa związanymi m.in. z działalnością oraz dystrybucją funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez towarzystwo, w tym ryzyko spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem przez TFI swych obowiązków w zakresie zarządzania funduszem i jego reprezentacji.

Ryzyko niedopasowania stosowanych zasad ładu korporacyjnego – ryzyko powstania szkody w funduszu inwestycyjnym w związku z niestosowaniem lub nieprawidłowym stosowaniem zasad ładu korporacyjnego/nadzoru w odniesieniu do spółek znajdujących się w portfelu funduszy inwestycyjnych.

Ryzyko związane z likwidacją funduszu – ryzyko związane z wystąpieniem przesłanek opisanych w statucie funduszu, które to przesłanki spowodują rozpoczęcie likwidacji funduszu (np. spadek aktywów poniżej wskazanego poziomu) oraz czynników, które spowodują, że towarzystwo będzie zmuszone pokryć dodatkowe koszty związane z likwidacją funduszu.

Ryzyko związane z polityką inwestycyjną funduszu zarządzanego przez TFI - wszelkie ryzyka związane z inwestycjami dokonanymi przez fundusz, w tym m.in. ryzyko utraty płynności przez fundusz, ryzyko związane z niemożnością dokonania wiarygodnej wyceny istotnej części aktywów funduszu itp.

Ryzyko biznesowe może się przejawiać w obszarze: wyniku finansowego, strategicznym i otoczenia, w tym zmian regulacyjnych i warunków konkurencji.

Ryzyko strategiczne - ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany.

Ryzyko wyniku finansowego – ryzyko realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju głównie, w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału.

Ryzyko otoczenia ekonomicznego – ryzyko zmiany warunków ekonomiczno-społecznych mających niekorzystny wpływ na podmiot.

Ryzyko regulacyjne – ryzyko zmiany prawnych warunków prowadzenia działalności.

Ryzyko konkurencji – ryzyko zmian rynkowych (warunków konkurowania) mających niekorzystny wpływ na podmiot.